

Međunarodni dan kave

Sa šlagom, bez mlijeka, sa šećerom ili bez njega, kako god je pili, kava je mnogima od nas sastavni dio dana. Vjeruje se da je otkrivena na području današnje Etiopije oko 800. godine. No, iako je do danas ostalo nepoznato gdje i kada je pripremljena prva šalica, 1. listopada obilježava se Međunarodni dan kave kojeg je proglasila Međunarodna organizacija za kavu. Od 17. stoljeća, kada je stigla u Europu, pa sve do 21. stoljeća, prostori u kojima se kava mogla konzumirati bitno su se promijenili. Raskošne, velike kavane u kojima se kava pila dugo i uz filozofske rasprave društvene elite, postupno su zamijenili manji prostori, odnosno kafići, u kojima su se gosti počeli zadržavati mnogo kraće.

Kava za konzumaciju dolazi samo iz jedne skupine, *Eucoffea*, iako je botanički podijeljena u čak četiri. U proizvodnji, izvozu, industrijskoj preradi i potrošnji najzastupljenije su *Coffea arabica L.* i *Coffea canephora L.*, poznatija kao *Robusta*. *Arabica* ne sadržava bakar, zbog čega nije otporna na bolesti, a danas se najvećim dijelom uzgaja na plantažama u Latinskoj Americi. Otkako je biljka u 18. stoljeću dospjela na brazilsko tlo, upravo je Brazil postao najveći proizvođač *Arabice*, što je ostalo nepromijenjeno do danas. *Robusta* sadržava veći postotak kofeina od *Arabice* te joj je jedna od glavnih prednosti veća otpornost na bolesti i niže temperature. Najviše se uzgaja u Africi i na Madagaskaru, ali ima je i u Aziji. Usporedimo li podatke o proizvodnji te dvije vrste, prema Međunarodnoj organizaciji za kavu, *Arabica* je u prednosti nad *Robustom* s ukupnom proizvodnjom od 84 167 milijuna vreća* u 2014., dok je *Robuste* proizvedeno za 32% manje.

Podaci Međunarodne organizacije za kavu pokazuju da, prema svim zemljama izvoznicama, svjetska proizvodnja kave proteklih dvadeset godina raste. Ako usporedimo 2014./2015. u odnosu na 1990./1991., svjetska proizvodnja porasla je za otprilike 1,5 puta, dok je proizvodnja na području Azije porasla za otprilike tri puta, što je ujedno najveći rast na nekom kontinentu u odnosu na Afriku, Meksiko i Južnu Ameriku. U svijetu je 2014./2015. proizvedeno više od 140 milijuna vreća kave*, od čega je 45 342 milijuna proizvedeno u Brazilu, koji je ujedno i najveći svjetski proizvođač s tržišnim udjelom od 31,99%, ali i najveći izvoznik 2014. s jednako tolikim postotkom izvoza.

Proizvodnja	X 1000 vreća*	Izvoz	X 1000 vreća*
Brazil	45 342	Brazil	36 420
Vijetnam	27 500	Vijetnam	25 298
Kolumbija	12 500	Kolumbija	10 954
Indonezija	9 350	Indonezija	5 977
Etiopija	6 625	Indija	5 131

Izvor: ICO (*International Coffee Organisation*, London, podaci za 2014.)

Najveći uvoznik je Europska unija, koja je prošle godine uvezla gotovo 75 milijuna, od ukupno uvezenih 114 883 milijuna vreća kave* širom svijeta, što znači da je više od 65% uvezene kave završilo upravo u državama članicama EU. One su ujedno i najveći potrošači kave. Naime, od ukupno 150 milijuna potrošenih vreća kave* 2014., u EU ih je potrošeno 28%.

*(pakiranje od 60 kg)

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u Hrvatskoj je u prva dva tromjesečja 2015., uključujući sve oblike kave (s kofeinom i bez njega, pržena i nepržena), najveći uvoz bio iz

Brazila te je iznosio približno 3 000 t, dok je najveći izvoz bio u Sloveniju i iznosio je približno 400 t. Posljednji raspoloživi podaci o potrošnji kave u Hrvatskoj dostupni su za 2011. te prema njima godišnji prosjek potrošnje po članu kućanstva iznosi 3,6 kg (količine konzumirane u ugostiteljskim objektima nisu uključene).

Jeste li znali?

Hrvatska je 2013. preradila više od 12 t pržene kave (s kofeinom i bez njea).

Kava se širom svijeta pije na različite načine ovisno o običajima i kulturnom nasljeđu. Primjerice, u Rusiji se crna kava poslužuje sa šećerom i kriškom limuna, a čašica votke često se pije zajedno s kavom.

Svake godine (jedne u Europi, druge u SAD-u), organizacija SCAE (eng. *Speciality Coffee Association of Europe*) priređuje *The World Barista Championship*, na kojem se natječu barmeni iz cijelog svijeta u pripravljanju espressa.

Izvori: Državni zavod za statistiku, Međunarodna organizacija za kavu, www.kava.hr

